

**XVI. Benedek pápa
ciprusi lelkipásztori útja**

2010. június 4–6.

Program

2010. június 4., péntek

9.30 Indulás Rómából

Paphosz

14.00 Érkezés Paphosz repülőterére

15.30 Ökumenikus szertartás a Hagia
Kyriaki Chrysopolitissa-templom előtt

Nicosia

2010. június 5., szombat

9.15 Látogatás a köztársasági elnöknél

9.45 Találkozó a polgári vezetőkkel és
diplomáciai testülettel az elnöki palota
kertjében

10.45 Találkozó a ciprusi katolikusokkal a
Szent Maron-elemi iskola udvarán

12.15 Találkozó II. Chryszosztomosz
ortodox pátriárkával a patriárkátuson

16.30 Szentmise a papokkal, szerzetesekkel,
katekétákkal a Szent Kereszt latin
plébániatemplomban

2010. június 6., vasárnap

9.30 Szentmise az Elefteria sportpalotában

13.00 Ebéd a nunciatúrán

16.30 A maronita székesegyház
meglátogatása

Larnaka

17.45 Búcsú a Larnakai nemzetközi
repülőtéren

18.15 Indulás vissza Rómába

TARTALOMJEGYZÉK

Program

A Szentatya beszéde a Paphosz repülőterén. 2010. június 4., péntek, 14.00 óra

Ökumenikus szertartás a Hagia Kyriaki Chrysopolitissa-templom előtt. Paphosz, 2010. június 4., péntek, 15.30

Találkozó a polgári vezetőkkel és diplomáciai testülettel az elnöki palota kertjében. Nicosia, 2010. június 5., szombat, 9.45

Találkozó a ciprusi katolikusokkal a Szent Maron-elemi iskola udvarán. Nicosia, 2010. június 5., szombat, 10.45

Találkozó II. Chryszosztomosz ortodox pátriárkával a patriárkátuson. Nicosia, 2010. június 5., szombat, 12.15

Szentmise a papokkal, szerzetesekkel, katekétákkal a Szent Kereszt latin plébániatemplomban. Nicosia, 2010. június 5., szombat, 16.30

Szentmise az Elefteria sportpalotában. Nicosia, 2010. június 6., vasárnap, 9.30

A maronita székesegyház meglátogatása. Nicosia, 2010. június 6., vasárnap, 16.30

Búcsú a Larnakai nemzetközi repülőtéren. 2010. június 6., vasárnap, 17.45

A Szentatya beszéde a Paphosz repülőterén

2010. június 4., péntek, 14.00 óra

(A Szentatya fogadására megjelent a köztársasági elnök, S.E. Demetrisz Christophiasz és felesége; katolikus részről: S.E. Antonio Franco apostoli nuncius, S.E. Joseph Soueif maronita érsek, Óboldogsága Foual Twad jeruzsálemi latin pátriárka, Pierbattista Pizzaballa OFM, a Szentföld őre, Msgr. Paolo Borgia nunciaturai titkár; ortodox részről Óboldogsága II. Chryszosztomosz Nuova Giustiana érseke és egész Ciprus pátriárkája.)

Elnök Úr,
Chryszosztomosz Óboldogsága,
Püspök Urak,
Állami vezetők,
Hölgyeim és Uraim!

Üdv nektek! Béke veletek! Nagy öröm számomra, hogy ma itt lehetek Önökkel.

Elnök Úr, hálás vagyok Önnek azért, hogy meghívott a Ciprusi Köztársaság meglátogatására. Szívből köszöntöm Önt, a Kormányt, és az ország népét, s köszönöm szívélyes üdvözlő szavait. Hálával emlékezem arra, hogy nemrég meglátogattam a Vatikánban, és örömmel várom holnapi találkozásunkat Nicosiában.

Ciprus kultúrák és vallások találkozási pontjában fekszik, melyeknek történelme régi és dicsőséges, de ma is erős és látható hatással vannak országuk életére. Az Európai Unióba nemrég belépett Ciprusi Köztársaság kezdi tapasztalni a többi európai országokkal való gazdasági és politikai kapcsolatok jótéteményét. E kapcsolódás megnyitotta országuknak a kaput a kereskedelem, a technológia és a gyakorlati ismeretek felé. Nagyon kívánatos, hogy ez az Európához tartozás jólétet hozzon országukba, s hogy a többi európai ország gazdagodjon az Önök spirituális és kulturális örökségéből, amely tükrözi azt a történelmi szerepet, amelyet Ciprus töltött be Európa, Ázsia és Afrika között. A sziget jövője érdekében hazaszeretetük, a család iránti szeretetük és a vágy, hogy békében akarnak élni szomszédaikkal a mindenható Isten irgalmas oltalma alatt, segítsen türelemmel megoldani azokat a problémákat, melyekkel még küszködnek a nemzetközi közösséggel együtt.

Hitünk közös atyáinak, Szent Pálnak és Szent Barnabásnak a nyomdokaiban járva úgy jöttem Önökhöz, mint zarándok és Isten szolgálóinak szolgálója. Amióta az apostolok elhozták a krisztusi üzenetet ezekre a partokra, Ciprus erős keresztény hagyománnyal van megáldva. Testvéreként köszöntöm ebben a hitben Óboldogsága II. Chryszosztomoszt, Nea Giustiana érsekét és egész Ciprus pátriárkáját, és nagyon várom, hogy hamarosan találkozhatok a ciprusi ortodox egyház sok más tagjával is.

Örömmel várom, hogy a többi ciprusi vallási vezetőt is köszönthessem. Remélem, hogy megerősítem kölcsönös kapcsolatainkat, és kiemelhetem annak szükségességét, hogy meg kell erősítenünk a kölcsönös bizalmat és a tartós barátságot mindazokkal, akik az egyetlen Istent imádják.

Péter utódként különösen is köszöntöm a ciprusi katolikusokat és azért jövök, hogy megerősítem a hitben (vö. *Lk 22,32*), és bátorítsam őket, hogy keresztényként és állampolgárként példaadók legyenek a többiek számára, és teljesen töltsék be szerepüket a

társadalomban, mind az Egyház, mind az állam javára. Itt tartózkodásom közben át fogom adni az *Instrumentum Laborist*, amely a Rómában idén ősszel tartandó Püspöki Szinódus Közép-Kelettel foglalkozó különleges gyűlésének a munkaterve. Ez az összejövetel a régióban élő Egyház jelenlétének kérdéseit fogja megvizsgálni, és azokat a kihívásokat, melyekkel az itt élő katolikusoknak kell szembenézniük, olykor nehéz körülmények között, miközben közösségben vannak a Katolikus Egyházzal, és tanúságot tesznek a társadalom és a világ szolgálatában. Ezért Ciprus nagyon alkalmas hely arra, hogy reflektáljunk Egyházunk helyzetére Közép-Keleten, szolidaritásunkra a régió minden keresztényével, és azon meggyőződésünkre, hogy nélkülözhetetlen szerepük van a régió népeinek megbékélésében és a béke fönntartásában.

Elnök Úr, kedves barátaim, ezekkel a gondolatokkal bízom zárándoklatomat Máriára, Isten anyjára, s Szent Pál és Szent Barnabás közbenjárására.

Isten áldja meg Ciprus népét. A Szent Szűz óvjon benneteket mindenkor!

Ökumenikus szertartás a Hagia Kyriaki Chrysopolitissa-templom előtt

Paphosz, 2010. június 4., péntek, 15.30

(A Hagia Kyriaki Chrysopolitissa-templom a katolikusok és anglikánok számára is nyitott ortodox kegyhely, melyben egy aranylemezzel borított Mária-ikont (Chrysopolitisszát) őriznek. A ferences Illés plébános atya fogadta a pápát, aki a templomban az ikon előtt néhány pap és apáca jelenlétében imádkozott, majd kijött és a templom körüli romok között szólt a jelenlévőkhöz.)

Kedves Testvéreim Krisztusban!

„Kegyelemben és békében bőven legyen részetek!” (*IPt 1,2.*) Nagy örömmel köszöntelek benneteket, a ciprusi keresztény közösségek képviselőit.

Megköszönöm Óboldogsága II. Chryszosztomosz szívélyes üdvözlő szavait, köszöntöm Őeminenciája Georgiosz paphoszi metropolitát, aki itt vendégül lát bennünket, és mindazokat, akik lehetővé tették e találkozót. Örülök annak, hogy köszönhetem a többi keresztény felekezetek jelenlévő képviselőit, beleértve az örmény, lutheránus és anglikán közösségek tagjait is.

Valóban, rendkívüli kegyelem, hogy együtt imádkozhatunk a Hagia Kyriaki Chrysopolitissa e templománál. Az imént hallottuk az olvasmányt az Apostolok Cselekedeteiből, mely arról szólt, hogy Ciprus volt Szent Pál apostol missziós útjainak első stációja (vö. *ApCsel 13,1–4*). Miután a Szentlélek kiválasztotta Pált a ciprusi származású Barnabással együtt, és Márkot, a leendő evangélistát, ők először Szalamiszba érkeztek, ahol a zsinagógákban kezdték hirdetni Isten Igéjét. Áthaladva a szigeten, elérkeztek Paphoszba, ahol éppen e hely közelében prédikáltak a római prokonzul, Sergius Paulus jelenlétében. Tehát erről a helyről kezdett terjedni az evangélium az egész római birodalomban, s az apostoli prédikációra alapuló Egyház kezdett gyökeret verni az egész akkor ismert világban.

A ciprusi Egyház tehát joggal lehet büszke arra, hogy közvetlen kapcsolatban áll Pál, Barnabás és Márk igehirdetésével, és az apostoli hitben való közösségre, mely összekapcsolja az ugyanazon hitszabályt őrző összes Egyházzal. Ez az a valóságos, bár még tökéletlen közösség, amely már egyesít bennünket, és arra serkent, hogy emelkedjünk felül megosztottságainkon és törekedjünk megvalósítani azt a teljes látható egységet, melyet az Úr minden követője számára akart. Szent Pál szava szerint ugyanis „egy a Test és egy a Lélek, mint ahogy hivatástok is egy reményre szól. Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség.” (*Ef 4,4–5.*)

Az apostoli hitben való egyházi közösség egyrészt ajándék, másrészt felhívás a küldetésre. Az imént hallott szentírási részben látjuk, hogy az Egyház egy az imádságban és nyitott a Szentlélektől kapott misszióra. Pálhoz és Barnabáshoz hasonlóan a keresztség által minden keresztény „elkülönített”, mert prófétai tanúságot tesz a föltámadott Úrról és az ő megbékélésről, irgalmasságról és békéről szóló evangéliuma mellett. A Püspöki Szinódus most októberben, Rómában Közel-Kelettel foglalkozó Különleges Gyűlése ebben az összefüggésben fog reflektálni a keresztények életére ebben a régióban, bátorítani fogja őket a tanúságtételre az evangélium mellett, és segíteni fogja az együttműködést és a dialógust a régió összes keresztényével. A szinódus munkáját gazdagítani fogja a régió többi keresztény egyházának és közösségének testvéri képviselete, s ez annak lesz a jele, hogy közös

feladatnak tekintjük Isten Igéjének szolgálatát és a nyitottságot az Ő megbékeltető kegyelmének hatalma iránt.

Krisztus összes tanítványának egysége olyan ajándék, melyet kérnünk kell az Atyától annak reményében, hogy ez az egység megerősíti az evangélium melletti tanúságtételt a mai világban. Az Úr éppen azért imádkozott tanítványai megszenteléséért és egységéért, hogy a világ higgyen (vö. *Jn 17,21*). Épp 100 esztendeje, hogy az edinburghi Missziós Konferencián elindult a modern ökumenikus mozgalom abból a világos fölismerésből, hogy a keresztények közötti megosztások akadályozzák az evangélium terjedését. Hálásnak kell lennünk az Úrnak, aki Szentlelkével – főként az utóbbi évtizedekben – rávezetett minket Kelet és Nyugat közös apostoli örökségének újra fölfedezésére, és arra, hogy őszinte és türelmes dialógussal legyőzve a múlt ellenségeskedéseit, s egy jobb jövő felé törekedve, utakat találjunk egymás megközelítésére.

A ciprusi egyház, mely hidat képez Kelet és Nyugat között, nagyban hozzájárult a megbékélés e folyamatához. A teljes közösség célja felé vezető út bizonyára nem lesz akadálytalan, de a ciprusi Katolikus és Ortodox Egyház elkötelezetten jár a testvéri dialógus és együttműködés útján. A Szentlélek világosítsa meg elménket és tegye erőssé elhatározásunkat, hogy közösen tudjuk elmondani az üdvösség örömhírét korunk embereinek, férfiaknak és nőknek egyaránt, akik szomjazzák az üdvösséget és igazi szabadságot hozó igazságot (vö. *Jn 8,32*), aki Jézus Krisztus!

Kedves Testvéreim, nem fejezhetem be szavaimat anélkül, hogy ne emlékeztetnék azokra a szentekre, akik a ciprusi egyházat ékesítették, különösen Szent Epifánioszra, a szalamiszi püspökre. Az életszentség a keresztény élet teljességének a jele, a Szentlélek iránti mélységes benső tanulékonyosság a jele, aki állandóan megtérésre és megújulásra hív, miközben arra törekszünk, hogy egyre inkább hasonlónak váljunk Krisztushoz, a mi Üdvözítőnkhez. A megtérés és az életszentség annak is kiváltságos eszköze, hogy szívünk és lelkünk kitáruljon az Úr akarata előtt, aki az Egyház egységét akarja. Miközben hálát adunk ezért a mai találkozóiért és a bennünket egyesítő testvéri szeretetért, kérjük Szent Borbálát és Epifánioszt, Szent Péter és Szent Pált és Istennek minden szentjeit, hogy áldják meg közösségeinket, őrizzenek meg minket az apostoli hitben és vezéreljék lépteinket az egység, a szeretet és a béke útján.

Találkozó a polgári vezetőkkel és diplomáciai testülettel az elnöki palota kertjében

Nicosia, 2010. június 5., szombat, 9.45

Elnök Úr,
Excellenciás Uraim,
Hölgyeim és Uraim!

Hálás vagyok a lehetőségért, hogy ciprusi apostoli utam közben találkozhatom a Köztársaság politikai és polgári vezetőivel és a diplomáciai testület tagjaival. Megköszönöm Chrisztofiasz elnök úr nevében is mondott szívélyes üdvözlő szavait, és viszont minden jót kívánok fontos munkájukhoz, külön is megemlékezve a Köztársaság Alkotmányának 50. évfordulójáról.

Az imént helyeztem virágkoszorút az elhunyt Makariosz érsek, a ciprusi Köztársaság első elnöke emlékművéhez. Mint ő, nektek is mindnyájatoknak a közélet szolgálatában elkötelezettek kell lennetek mások javának szolgálatára helyi, nemzeti és nemzetközi szinten egyaránt. Nemes hivatás ez, melyet nagyra becsül az Egyház. A hűségesen végzett közszolgálat lehetővé teszi, hogy maradéktalanul és személyesen növekedjünk a bölcsességben. Platón, Arisztotelész és a sztoikusok ennek a személyes megvalósításnak – amit ők *eudaimoniának* neveztek –, mint minden ember céljának nagy fontosságot tulajdonítottak, és úgy látták, hogy az erkölcsös élet a hozzá vezető út. Számukra és a nyomukban járó nagy iszlám és keresztény filozófusok számára az erények gyakorlása a helyes értelem szerinti cselekvésben, az igaz, a jó és a szép megvalósításában, áll.

Vallási szempontból nézve az Istentől teremtett egyetlen emberi család tagjai vagyunk, és arra kaptunk meghívást, hogy az egységet szolgáljuk, és maradandó értékekre támaszkodó igazságosabb és testvéribb világot építsünk. Amilyen mértékben teljesítjük kötelességünket, szolgálunk másoknak és ragaszkodunk az igazságossághoz, elménk annyira nyílik meg a mélyebb igazságok előtt és erősödik szabadságunk a jóhoz való ragaszkodásban. Elődöm, II. János Pál pápa írta egy alkalommal, hogy az erkölcsi kötelességet nem szabad úgy tekinteni, mint egy kívülről engedelmisséget kötelező törvényt, hanem inkább úgy kell tekinteni, mint Isten bölcsességének egyik megnyilatkozását, melynek az emberi szabadság készséggel veti alá magát (vö. *Veritatis splendor*, 41. p.). Emberként végső megvalósulásunkat az Abszolút Valósággal való kapcsolatunkban találjuk meg, aki gyakran úgy tükröződik lelkiismeretünkben mint az igazság, az igazságosság és a szeretet szolgálatára sürgető felhívás.

Mint a közélet szereplői személyes szinten jól ismeritek az igazság, az integritás és a tisztelet fontosságát másokkal való kapcsolataitokban. A személyes kapcsolatok gyakran az első lépést jelentik a bizalom és – kellő időben – a maradandó baráti kapcsolat kiépítésére egyének, népek és nemzetek között. Ez a ti feladatotok lényeges része mind politikai, mind diplomáciai téren. Nehéz politikai helyzetben lévő országokban az ilyen tisztességes és nyílt személyes kapcsolat nagy jók kezdete lehet a társadalom és egész népek számára. Valamennyien, akik itt jelen vagytok, engedjétek meg, hogy bátorítsalak titeket: éljete a fölkinált alkalmakkal személyesen is, intézményesen is az ilyen kapcsolatok építésében, s ezáltal szolgáljátok az összes nemzetek javát, s az általatok képviselt nemzetek igazi javát.

Az ókori görög filozófusok azt is tanítják, hogy a közjót éppen a világos erkölcsi látással és bátorsággal rendelkező személyek befolyása szolgálja. Ezért a politikai tevékenységet meg kell tisztítani az önző egyéni vagy párt érdekektől és szilárdabb alapra kell azokat építeni. Továbbá a jogos igényeket védeni és támogatni kell. Az erkölcsi helyesség és mások javának pártatlan tiszteletben tartása lényeges bármely társadalom java szempontjából, tekintettel arra, hogy ezek alapozzák meg a bizalomnak azt a légkörét, melyben minden emberi – vallási és gazdasági, társadalmi és kulturális, polgári és politikai – kapcsolat életképes.

De mit jelent gyakorlatilag tiszteletben tartani és szolgálni az erkölcsi igazságot a politika és a diplomácia világában nemzeti és nemzetközi szinten? Hogyan vezethet nagyobb összhangra a föld zűrzavaros régióiban az igazság keresése? Három utat szeretnék ehhez megmutatni.

Először és mindenekelőtt az erkölcsi igazság szolgálata felelősségteljes cselekvést jelent a valós tények ismerete alapján. Diplomataként tapasztalatból tudjátok, hogy az ilyen ismeret segít az igazságtalanságok és a vádaskodások fölismerésében, úgyhogy elfogulatlanul tudjátok mérlegelni egy adott vita résztvevőinek véleményét. Ha a résztvevők ki tudnak lépni a saját látásmódjukból, objektív és integrális látásra juthatnak. S ha az a feladatuk, hogy valami vitát oldjanak meg, akkor lesznek képesek igazságos döntésekre és az igazi megbékélés előmozdítására, ha egy adott kérdés teljes igazságát fölismerik és elismerik.

Az erkölcsi igazság szolgálatának második módja azoknak a politikai ideológiáknak a lebontása, melyek egyébként eltipornák az igazságot. A 20. század tragikus tapasztalatai nyilvánvalóvá tették azt az embertelenséget, mely az igazság és az emberi méltóság elnyomásából következik. Napjainkban is tanúi vagyunk a béke, a fejlődés és az emberi jogok álarcában megjelenő hamis értékek érvényesítési kísérletének. Amikor az ENSZ Általános Ülése előtt beszéltem, ebben az értelemben hívtam föl a figyelmet arra, hogy egyes helyeken próbálják újra értelmezni az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatát azért, hogy részérdekeket szolgáljanak, melyek kompromittálnák a nyilatkozat benső egységét és eltávolítanák eredeti szándékaitól (vö. *Beszéd az ENSZ Általános Ülésén*, 2008. április 18-án).

A harmadik út az erkölcsi igazság közéletbeli szolgálata, mely állandó erőfeszítést igényel arra, hogy a pozitív törvényt a természettörvény etikai elveire építsék. A természettörvényre hivatkozást egykor magától értetődőnek tartották, a pozitívizmus hulláma azonban a mai jogi tanításban megköveteli ennek a fontos alaptételnek az újra megerősítését. Az objektív erkölcsi igazságok vezetése nélkül az egyének, közösségek és államok önzővé és gátlástalanná válnának, a világ pedig életveszélyessé lenne. Másrészt tiszteletben tartva a személyek és a népek jogait, megvédjük és szolgáljuk az emberi méltóságot. Ha az általunk támogatott politikák összhangban vannak közös emberségünk természetes törvényével, akkor tevékenységeink megalapozottabbak lesznek és elvezetnek a megértés, az igazságosság és a béke légkörébe.

Elnök Úr, Illusztris Barátaim, ezekkel a gondolatokkal fejezem ki újra saját megbecsülésemet és az Egyház megbecsülését fontos szolgálatok iránt, melyet a társadalom érdekében és világunk biztonságosabb jövője építéséért végeztek. Mindnyájatokra kérem a bölcsesség, az erő és az állhatatosság isteni áldását kötelességeitek teljesítéséhez. Köszönöm.

Találkozó a ciprusi katolikusokkal a Szent Maron-elemi iskola udvarán

Nicosia, 2010. június 5., szombat, 10.45

Kedves Testvéreim Krisztusban!

Nagy öröm számomra, hogy köztetek lehetek, akik a ciprusi katolikus közösséget képviselitek.

Megköszönöm Soueif érsek úr nevetekben mondott szívélyes üdvözlő szavait, s külön köszönöm a gyermekek szép előadását. Köszöntöm Óboldogsága Foual Twad pátriárka urat is, és megbecsülésemet fejezem ki az itt jelenlévő Pizzaballa atya személyében a Szentföldi Ferences Custodia jelentős és türelmes munkájáért.

Róma Püspökének ezen első ciprusi látogatása alkalmával azért jövök, hogy megerősítsek benneteket a Jézus Krisztusba vetett hitben, és bátorítsalak: maradjatok továbbra is egy szív és egy lélek az apostoli hagyomány iránti hűségben (vö. *ApCsel 4,32*). Péter utóadaként azért vagyok ma köztetek, hogy támogatásomról, buzgó imáimról és bátorításomról biztosítsalak titeket.

Az imént hallottuk Szent János evangéliumából, hogy miután tudomást szereztek Jézus nagy tetteiről, hogyan közeledett néhány görög Fülöp apostolhoz, mondván: „látni akarjuk Jézust” (*Jn 12,21*). E szavak mélyen érintenek mindannyiunkat. Mint az evangéliumi férfiak és a nők, mi is látni akarjuk Jézust, meg akarjuk ismerni, szeretni és szolgálni akarjuk őt „egy szívvel és egy lélekkel” (vö. *ApCsel 4,32*). Továbbá az evangéliumban elhangzó égi szóathoz hasonlóan, mely Isten nevének dicsőségéről tanúskodott, az Egyház nem csak a maga javára hirdeti Isten nevét, hanem az egész emberiség javára is (vö. *Jn 12,30*). Ti is, Krisztus mai követői, arra kaptatok meghívást, hogy a hitetek szerint éljete a világban, és egyesítsétek hangotokat és tetteiteket az evangéliumi értékek szolgálatára, amelyek ciprusi keresztények nemzedékein át jutottak el hozzátok. Ezeknek a saját kultúrátokban és az egyetemes Egyház örökségében gyökerező értékeknek kell továbbra is indítaniuk erőfeszítéseiteket a béke, az igazságosság, az emberi élet tisztelete és polgártársaitok méltósága szolgálatára. Így az evangélium iránti hűségetek jótétemény lesz az egész ciprusi társadalom számára.

Kedves Testvéreim, sajátos helyzetetekre való tekintettel szeretném fölhívni a figyelmeteket Egyházunk küldetése és élete egyik lényeges részére, azaz arra, hogy keresni kell a nagyobb egységet a többi keresztényekkel a szeretetben, és a dialógust a nem keresztényekkel. A II. Vatikáni Zsinaton az Egyház elkötelezte magát arra, hogy nagyobb megértéssel lesz keresztény testvéreink iránt, s a szeretet és a barátság szorosabb kapcsolatát építi a megkereszteltek között. Sajátos helyzetetekben ti személyesen is hozzájárulhattok az erősebb keresztény egységhez a mindennapi életben. Bátorítalak, hogy így cselekedjete, bizván abban, hogy tanítványai egységéért imádkozó Úr (vö. *Jn 17,21*) Lelke támogatni fog titeket e fontos feladat megoldásában.

A vallások közötti dialógus tekintetében még sok teendő van a világban. Ez egy másik terület, ahol a ciprusi katolikusok gyakran olyan helyzeteket élnek át, melyek alkalmat kínálnak egy okos és méltányos cselekvésre. Csak a kölcsönös bizalom türelmes munkálásával lehet megszabadulni a történelmi múlt súlyától, s a népek közötti politikai és kulturális különbségek indítékul szolgálhatnak a nagyobb megértésre. Buzdítalak benneteket, hogy

erősítsétek a keresztények és nem keresztények közötti bizalmat, mely alapul szolgál a politikai és kulturális régiók, a különböző vallású népek maradandó békéjéhez és egyetértéséhez.

Kedves Barátaim, szeretnék arra buzdítani, hogy vegyétek észre azt a mély közösséget, melyben már vagytok a világ Katolikus Egyházával. Tekintettel az Egyház közvetlen szükségleteire, arra kérlek titeket, hogy imádkozzatok a papi és szerzetesi hivatásokért és támogassátok ezeket. Miközben lassan befejeződik a papok éve, az Egyház újra rádöbönt arra, hogy szüksége van jó, szent és jól felkészült papokra. Szüksége van szerzetesekre és szerzetesnőkre, akik teljesen Krisztusnak adják magukat Isten országának terjesztéséért a földön. A mi Urunk megígérte, hogy akik az Ő követésére odaadják az életüket, megmentik azt az örök életre (vö. *Jn12,25*). Kérem a szülőket, tartsák észben ezt az ígéretet és bátorítsák gyermekeiket, hogy nagylelkűen válaszoljanak az Úr hívására. Kérem a lelkipásztorokat, hogy törődjenek a fiatalokkal, vágyaikkal és törekvéseikkel és a hit teljességére neveljék őket.

Itt, ebben a katolikus iskolában szeretnék szólni a ciprusi katolikus iskolákban dolgozókhöz, főként az oktatókhoz. A ti munkátok a ciprusi Katolikus Egyház hosszú és értékes hagyományának a része. Türelmesen szolgáljátok az egész közösség javát azáltal, hogy kiváló nevelést adtok. Az Úr áldjon meg titeket bőségesen a nevelés szent munkájában, mely a legnagyobb ajándék, amit a Mindenható nekünk és gyermekeinknek ad.

Külön szólók hozzátok, kedves ciprusi fiatalok: legyetek erősek a hitben, örvendezők az Úr szolgálatában és nagylelkűek időtök és tehetségeitek ajándékozásában. Segítsetek az Egyház és országotok jobb jövőjének építésében, elsősorban önmagatok odaadásával.

Kedves ciprusi katolikusok, ápoljátok egységeteket az egyetemes Egyházzal és Péter utódával, s erősítsétek testvéri kapcsolataitokat a többiekkel a hitben, a reményben és a szeretetben.

A mondottakat külön is figyelmébe ajánlom azoknak, akik Kormakitiből, Aszomatoszból, Karpashából és Hagia Marinából jöttek. Ismerem törekvéseiteket és szenvedéseiteket, s kérem, vigyétek el áldásomat és szeretetemet mindazoknak, akik falvaitokban laknak, ahol a keresztények a reménység népe. A magam részéről nagyon remélem, és azért imádkozom, hogy az érintettek jó akaratú fáradozása hamarosan jobb életet biztosítson a sziget minden lakója számára.

E szavakkal bízlak valamennyieteket a Boldogságos Szűz Mária oltalmára, Szent Pál és Szent Barnabás közbenjárására. Isten áldjon meg benneteket!

Találkozó II. Chryszosztomosz ortodox pátriárkával a patriárkátuson

Nicosia, 2010. június 5., szombat, 12.15

Öboldogsága!

Testvéri szeretettel köszöntöm Önt a föltámadt Krisztusban, és megköszönöm szívélyes üdvözlő szavait.

Hálával emlékezem három évvel ezelőtti római látogatására, és örülök, hogy ma az Ön szeretett hazájában is találkozhatunk. Személyében köszöntöm a ciprusi egyház Szent Szinódusát, papjait, diakónusait, szerzeteseit, szerzetesnőit és híveit.

Mindenekelőtt hálámat szeretném kifejezni a vendégszeretetért, melyet a ciprusi egyház oly nagylelkűen ajánlott föl a Teológiai Dialógus Nemzetközi Bizottságának az elmúlt évben Paphosban tartott összejövele alkalmával. Hasonlóképpen hálás vagyok azért a támogatásért, melyet a ciprusi egyház világos és nyílt együttműködésével mindig hozzájárult a dialógushoz. A Szentlélek vezesse és erősítse ezt a nagy egyházi kezdeményezést, mely arra törekszik, hogy helyreállítsa a teljes és látható egységet Kelet és Nyugat egyházai között, azt az egységet, melyet az evangéliumhoz és az apostoli hagyományhoz hűségesen kell megvalósítanunk, oly módon, hogy megbecsüljük Kelet és Nyugat törvényes hagyományait, és nyitottak maradunk azoknak az ajándékoknak a különbözőségére, melyekkel a Szentlélek az egységben az életszentségben és a békében építi az Egyházat.

A közösségnek és a testvériségnek ez a lelkülete fejeződött ki abban a nagylelkű segítségben is, melyet Öboldogsága a ciprusi egyház nevében küldött azoknak, akik tavaly Róma közelében, L'Aquilában elszenvedték a földrengést, s kiknek nyomorúságát a szívemen viselem. Ebben a szellemben csatlakozom Önökhöz, és azért imádkozom, hogy Isten segítségével Ciprus minden lakója kapja meg a bölcsességet és az erőt a közös munkához a még megoldandó problémák igazságos megoldásához és az elkötelezettséghez a béke és a megbékélés mellett, s olyan társadalmat tudjanak építeni a jövőndő nemzedékek számára, melyet mindenki jogainak tiszteletben tartása jellemez, beleértve a lelkiismereti szabadság és a kultusz szabadsága elidegeníthetetlen jogait is.

Ciprust hagyományosan a Szentföld részének tekintjük, és Közép-Kelet állandóan konfliktusos helyzetére minden kereszténynek reflektálnia kell. Senki nem maradhat közömbös azzal a szükséglettel szemben, hogy minden lehetséges módon támogatni kell annak a meggyötört régiónak a keresztényeit, hogy ősi egyházai békében és boldogulva élhessenek. Ciprus keresztény közösségei találjanak termékeny környezetet az ökumenikus együttműködéshez, együtt imádkozva és fáradozva a békéért, a kiengesztelődésért és a stabilitásért azokon a területeken, amelyeket a Béke Fejedelmének földi jelenléte tett áldottá.

Ezekkel a gondolatokkal köszönöm meg még egyszer Öboldogságának a testvéri fogadtatást, és biztosítom arról, hogy imádkozom Önért és a ciprusi egyház egész klérusáért és összes híveiért.

A föltámadott Úr öröme legyen veletek mindenkor!

**Szentmise a papokkal, szerzetesekkel,
katekétákkal és az egyházi mozgalmak képviselőivel
a Szent Kereszt latin plébániatemplomban**

Nicosia, 2010. június 5., szombat, 16.30

Kedves Testvéreim Krisztusban!

Az Emberfiának föl kell magasztaltatnia, hogy aki benne hisz, annak örök élete legyen (vö. *Jn 3,14–15*). Ebben a szentmisében imádjuk és dicsérjük a mi Urunkat, Jézus Krisztust, mert szent keresztye által megváltotta a világot. Halálával és föltámadásával kitárta a mennyek országának kapuját és helyet készített nekünk, hogy akik követjük Őt, részesedhessünk az Ő dicsőségében.

Krisztus megváltó győzelmének örömeiben köszöntelek mindnyájatokat, akik itt vagytok a Szent Kereszt-templomban, és megköszönöm, hogy eljöttetek. Nagyra becsülöm a szeretetet, mellyel fogadtatok. Külön hálás vagyok Óboldogságának, a jeruzsálemi latin patriárkának a szentmise elején mondott üdvözlő szavaiért és a szentföldi Kusztoz atya jelenléteért. Itt, Cipruson, azon a földön, mely az első kikötője volt Szent Pálnak a mediterrán térségben végigjárt missziós útjain, a nagy apostol nyomában járva jöttem hozzátok, hogy megerősítsek benneteket keresztény hitetekben és hirdessem az evangéliumot, mely életet és reményt kínál a világnak.

A mai szentmise középpontjában Krisztus keresztye áll. Sokakat megkísérthet, hogy azt higgyék, hogy mi keresztények egy kízóeszközt, a szenvedés, a csalódás és a kudarc eszközét tiszteljük. Igaz, hogy a kereszt mindezen jelentések hordozója, de Őmiatta, akit a mi üdvösségünkért fölmagasztaltak a keresztre, Isten szeretetének a világ minden baja fölötti végső győzelmének a jele is.

Él egy ősi hagyomány, mely szerint a kereszt fája egy olyan fából vétetett, melyet Ádám fia, Szet azon a helyen ültetett, ahol Ádámot eltemették. Azon a helyen, amelyet Golgotának, Koponyahelynek ismerünk, Szet elvetett egy magot a jó és rossz tudásának fájáról, mely az Éden-kert közepén állt. Isten gondviselése által a gonosz műve a saját fegyvereivel romboltatott le.

A kígyótól rászédetten Ádám elvesztette az Isten iránti gyermeki bizalmat, és vétkezett azzal, hogy evett annak az egyetlen fának a gyümölcseiből, mely számára tiltott volt. Ezen bűn következményeként lépett a világba a szenvedés és a halál. A bűn tragikus következményei, azaz a szenvedés és a halál Ádám leszármazottainak egész történelmében nyilvánvalóvá vált. Ezt látjuk a mai szentmise első olvasmányából, melyben a bukásról és Krisztus eljövendő megváltásáról van szó.

Izrael pusztában vándorló népét bűnei büntetéseként kígyók marták, és csak az menekülhetett meg a haláltól, aki föltekintett arra a jelképre, melyet Mózes emelt a magasba, előre jelezve a keresztet, mely egyszer s mindenkorra véget vetett a bűnnek és a halálnak. Világosan látjuk, hogy az ember nem tud megmenekülni saját bűnének következményeitől. Nem tudja megmenteni magát a haláltól. Csak Isten tudja megszabadítani az erkölcsi és fizikai rabszolgaságtól. És mivel Isten annyira szerette a világot, elküldte egyszülött Fiát, nem azért, hogy elítélje a világot – ahogyan az igazságosság ezt követelte volna –, hanem hogy

üdvözülhessen általa a világ. Isten egyszülött Fiának föl kellett magasztaltatnia, ahogyan Mózes fölmagasztalta a kígyót a pusztában, hogy akik föltekintenek rá, azoknak a hit által életük lehessen.

A kereszt fája lett megváltásunk eszköze, éppen úgy, ahogyan a fáról származott őszüleink bukása. A szenvedés és a halál, melyek a bűn következményei voltak, a bűn legyőzésének eszközévé váltak. Az ártatlan bárányt föláldozták a kereszt oltárán, de áldozatából új élet fakadt: a gonosz hatalmát lerombolta az önfeláldozó szeretet hatalma.

Ezért a kereszt nagyobb és titokzatosabb annál, sem hogy első látásra fölfoghatnánk. Kétségtelenül a kínzás, a szenvedés és a vereség eszköze, ugyanakkor a teljes átalakulást, ezeknek a rosszaknak a végső legyőzését jelenti és ezáltal a remény legbeszédesebb szimbólumává válik, amit valaha is látott a világ. Minden szenvedőhöz szól – az elnyomottakhoz, a betegekhez, a szegényekhez, a kizsájtottakhoz, az erőszak áldozataihoz – és kínálja nekik a reményt, hogy Isten a szenvedésüket örömmé, elszigeteltségüket közösséggé, halálukat életté tudja változtatni. Határtalan reményt kínál elesett világunknak.

Íme, ezért van szüksége a világnak a keresztre. A kereszt nem valami magánajtatosság jele, nem is valamilyen csoporthoz tartozás jelvénye a társadalmon belül; s mélyebb jelentésének semmi köze egy hitvallás vagy egy filozófia kényszerítő erőszakosságához. Reményről beszél, szeretetről beszél, az erőszakmentesség elnyomás fölötti győzelméről beszél; Istenről beszél, aki fölemeli az alázatosakat, erőt ad a gyöngéknak, segít felülemelkedni a megoszlásokat és legyőzni szeretettel a gyűlöletet. Egy kereszt nélküli világ remény nélküli világ volna, olyan világ volna, melyben féktelenné válna az erőszak és a brutalitás, a gyöngébb kizsákmányolás áldozata lenne, és az irigységé volna az utolsó szó; az ember emberrel szembeni embertelensége még rettenetesebben mutatkozna meg, és nem volna vége az erőszak átkos körforgásának. Ennek csak a kereszt vet véget. Miközben semmiféle földi hatalom meg nem menthet bűneink következményeitől, és semmiféle földi hatalom le nem tudja győzni gyökerében az igazságtalanságot, a mi irgalmas Istenünk üdvözítő közbelépése a bűn és a halál valóságát az ellentétévé változtatta. Ez az, amit ünneplünk, amikor a Megváltó keresztjét dicsőítjük. Krétoi Szent András joggal írja a keresztéről: „Nemesebb és drágább, mint bármi más a földön (...), mert rajta, vele és általa halmozódott föl és állíttatott helyre számunkra üdvösségünk gazdagsága” (*Oratio*, X. in: PG 97, 1018.).

Kedves Paptestvérek, kedves Szerzetesek, kedves Katekéták, a kereszt üzenete ránk lett bízva, azért, hogy fölkínálhassuk a reményt a világnak, Amikor a megfeszített Krisztust hirdetjük, nem önmagunkat hirdetjük, hanem Őt. Nem a saját bölcsességünket kínáljuk a világnak, nem a saját érdemeinkről beszélünk, hanem az Ő bölcsessége, az Ő szeretete és az Ő üdvözítő érdemei csatornáiként működünk. Tudjuk, hogy mi törékeny cserépedények vagyunk, mégis megdöbbenő módon arra lettünk kiválasztva, hogy annak az üdvözítő igazságnak a hírnökei legyünk, melyet a világnak hallania kell. Ne fáradjunk bele csodálni a nekünk adott rendkívüli kegyelmet, soha ne hagyjunk föl méltatlanságunk beismerésével, ugyanakkor törekedjünk mindig arra, hogy kevésbé legyünk méltatlanok nemes hivatásunkra, úgy, hogy tévedéseinkkel és bukásainkkal ne gyengítsük tanúságtételünk hihetőségét.

Most, a papok évében engedjétek meg, hogy néhány szóval külön a jelenlévő, papszentelés előtt állókhoz forduljak. Gondolkozzatok el azokon a szavakon, melyeket a szentelő püspök a kehely és a paténa átadásakor mond: „Fontold meg, mit teszel, kövesd, amit ünnepsz, alakítsd életedet az Úr Krisztus keresztjének misztériumához”.

Miközben hirdetjük Krisztus keresztyét, törekedjünk mindig követni annak önzetlen szeretetét, aki a keresztt oltárán önmagát adta értünk; annak szeretetét, aki egyszerre pap és áldozat, akinek személyében beszélünk és cselekszünk, amikor a kapott szolgálatot gyakoroljuk. Amikor megfontoljuk akár személyes, akár kollektív fogyatékosainkat, alázattal ismerjük el, hogy mi érdemeltük azt a fenytést, amelyet Ő, az ártatlan bárány helyettünk szenvedett el. És ha annak megfelelően, amit megérdemeltünk, némi részünk van Krisztus szenvedésében, örülünk, mert sokkal nagyobb boldogságban lesz részünk, amikor majd kinyilvánul az Ő dicsősége.

Gondolataimban és imádságaimban külön is megemlékezem arról a sok közép-keleti papról és szerzetesről, akik felé ezekben a percekben hangzik el külön meghívás, hogy életük váljék hasonlóvá az Úr keresztyének misztériumához. Ahol a keresztyének kisebbségben élnek, ahol etnikai és vallási feszültségek miatt jogfosztottságtól szenvednek, sok család dönt a kivándorlás mellett, és a lelkipásztorokat is megkíséríti, hogy ugyanezt tegyék. Amikor azonban ilyen helyzetekben egy pap, egy szerzetesi közösség, egy plébánia a helyben maradás mellett dönt, és továbbra is tanúskodik Krisztusról, akkor a remény rendkívüli jelét adják nem csak a keresztyéneknek, hanem mindazoknak, akik a régióban élnek. Már a pusztta jelenlétük is a béke evangéliumának beszédes kifejezése; annak jele, hogy a Jó Pásztor minden bárányáról gondoskodik; jelzi az Egyház rendíthetetlen elkötelezettségét a dialógus mellett, s törekvését a megbékélésre és a másik szeretetteljes elfogadására. Amennyiben a közel-keleti papok és szerzetesek átölelik a nekik följánlott kereszttet, valóban sugározhatják a reményt, mely a mai szentmisében ünnepelt misztérium szíve közepe.

Merítsünk erőt a szentmise második olvasmányának szavaiból, mely olyan szépen fejezi ki a Krisztus számára a kereszthalál utánra tartogatott győzelmet. Azt a győzelmet, melyre meghívást kaptunk, hogy részesedjünk benne. „Ezért Isten is felmagasztalta Őt, és olyan nevet adott neki, amely fölötte van minden névnek, hogy Jézus nevére hajoljon meg minden térd a mennyben, a földön és az alvilágban” (*Fil 2,10*).

Igen, szeretett testvéreim Krisztusban, távol legyen tőlünk, hogy másban dicsekedjünk, mint a mi Urunk Jézus Krisztus keresztyében (vö. *Gal 6,14*). Ő a mi életünk, a mi üdvösségünk és a mi föltámadásunk. Általa üdvözültünk és szabadultunk meg.

Szentmise az Elefteria sportpalotában

Nicosia, 2010. június 6., vasárnap, 9.30

[A Szentatya ebben a szentmisében adta át a régió püspökeinek a Rómában idén ősszel tartandó Püspöki Szinodus Közép-Kelettel foglalkozó különleges Gyűlésének a munkatervét, az *Instrumentum Laborist.*]

Kedves Testvéreim Krisztusban!

Örömmel köszöntöm Közép-Kelet különböző egyházi közösségeinek Patriárkáit és Püspökeit, akik erre az alkalomra Ciprusra jöttek, s külön megköszönöm Főtisztelendő Joseph Soueif, Ciprus maronita érsekének a szentmise elején hozzám intézett szavait.

Hadd mondjam el, mennyire örülök annak, hogy ezt a szentmisét Szent Pál és Szent Barnabás apostoli munkájától áldott Ciprus oly sok hívőjével együtt mutathatom be. Nagy szeretettel köszöntelek mindnyájukat és megköszönöm a vendégszerető és nagylelkű fogadtatást. Külön is köszöntöm a Fülöp-szigetéről és Sri Lankáról jött bevándorlókat és a többi bevándorló közösséget, melyek jelentős részt alkotnak a sziget katolikus népességében. Imádkozom azért, hogy gazdagítani tudjátok azoknak a plébániáknak a liturgiáját és tevékenységét, melyekhez tartoztok, és megkaphassátok az új hazának választott föld ősi keresztény hagyományának lelki támogatását.

Az Úr Krisztus Testének és Vérének ünnepét üljük ma. Ezt az ünnepet nyugaton *Corpus Christinek* nevezzük, s ez a név az Egyház hagyományában három dolgot jelent: Jézusnak, Szűz Máriától született fizikai testét; az Ő eucharisztikus testét, az égből szállott kenyeret, mely táplál minket e szentségben; és az Ő egyházi testét, az Egyházat. A Corpus Christi e jelentéseire reflektálva jutunk el a közösség misztériumának mélyebb megértésére, amely összekapcsol mindenkit, aki az Egyházhoz tartozik. Mindazokat, akik Krisztus testével és vérével táplálkoznak az Eucharisziában, a Szentlélek egy testté egyesíti (vö. 2. Kánon), hogy Isten egyetlen szent népét alkossák. Miként a Szentlélek Jeruzsálemben leszállott az apostolokra a Cönákulumban, ugyanaz a Szentlélek tevékenykedik minden szentmisében kettős céllal: megszenteli a kenyér és a bor áldozati adományát, hogy Krisztus testévé és vérévé váljanak, és betölti azokat, akik e szentségi ajándékokból táplálkoznak, hogy egy testté és egy lélekké válhassanak Krisztusban.

Szent Ágoston nagyszerűen magyarázza ezt a folyamatot (vö. *Sermo 272.*). Arra emlékeztet, hogy a kenyér nem egyetlen búzaszemből, hanem nagyon sokból készült. Mielőtt azonban kenyérré válnának, meg őket őrölni, s ezzel az ördögűzésre utal, melyen a katekumeneknek át kellett menniük keresztységük előtt. Mindannyiunknak, aki az Egyházhoz tartozunk, ki kell lépnünk egyediségünk zárt világából, s el kell fogadnunk azok társaságát, akik részesednek az ő kenyérében. Ezek után már a gondolkodásomban már nem indulhatok ki „magamból”, hanem „magunkból” kell kiindulnom. Ezért imádkozunk minden nap „mi” Atyánkhoz a „mi” mindennapi kenyéréért. A köztünk és a közvetlen szomszédaink közti barikádok lebontása az első feltétele annak, hogy beléphessünk az isteni életbe, ahova meghívást kaptunk. Meg kell szabadulnunk mindentől, ami leblokkol és elszigetel: a másiktól való félelemtől és az iránta való bizalmatlanságtól; az irigységtől, az önzéstől és az idegenkedéstől; és vállalnunk kell a sebezhetőséget, aminek a szeretetre megnyílással tesszük ki magunkat.

A lisztte őrölt búzaszemeket tésztává dagasztják és megsütik. Szent Ágoston itt a keresztvízben való elmerülésre utal, amit a Szentlélek szentségi ajándéka követ, aki az istenszeretet tüzevel lángra lobbantja hívők szívét. Ez a folyamat, mely a különálló búzaszemeket egyesíti és egy kenyérré alakítja, nagyon hatásos képe a Szentlélek Egyház tagjait egyesítő tevékenységének, mely kiemelkedő módon valósul meg az Eucharisztia ünneplésében. Akik részt vesznek e nagy szentségben, Krisztus egyházi testévé válnak, amikor az Ő eucharisztikus testével táplálkoznak. „Legyetek azzá, amit láttok – mondja bátorítva Szent Ágoston – és fogadjátok azt, amik vagytok.”

Ezek az erős szavak arra szólítanak fel, hogy nagylelkűen válaszoljunk a felhívásra: „legyünk Krisztus” a körülöttünk lévők számára. Most mi vagyunk az Ő teste a földön. Kissé átfogalmazva az Avilai Szent Teréznek tulajdonított mondást, mi vagyunk a szem, mellyel az Ő részvéte tekint a szükségét szenvedőkre; mi vagyunk a kar, amit áldóan és gyógyítóan kitar; mi vagyunk a láb, mellyel Ő megy jót tenni, és mi vagyunk az ajkak, melyek az Ő evangéliumát hirdetik. Ezért nagyon fontos tudnunk, hogy amikor így részt veszünk az Ő üdvözítő művében, nem egy halott hősré emlékezünk, utánozva azt, amit ő tett; épp ellenkezőleg: Krisztus él bennünk, az Ő testében, az Egyházban, az Ő papi népében. Amikor vele táplálkozunk az Eucharisziában és szívünkbe fogadjuk a Szentleket, valóban Krisztus testévé válunk, akit befogadtunk, valóban közösségben vagyunk vele és egymással, és igazán az Ő eszközei leszünk, amikor tanúságot teszünk róla a világ előtt.

„A hívővé lett sokaságnak egy volt a szíve, lelke” (*ApCsel 4,32*). Az első keresztény közösségben, mely az Úr asztalánál táplálkozott, láthatjuk a Szentlélek egységesítő tevékenységének a hatásait. Megosztották azt, amijük volt, és a testvérek iránti szeretetből megváltak anyagi javaiktól. Megoldást találtak a különbözőségeikre, például a hellenisták és zsidók között a napi szolgálat miatt kiobbant vitában (*vö. ApCsel 6,1–6*). Ahogyan később egy kommentátor mondta: „Nézd csak, ezek a keresztények hogyan szeretik egymást, s mennyire készek meghalni egymásért” (*Tertullianus: Apologia, 39.*). A szeretetük azonban nem korlátozódott a hittestvéreikre. Soha nem tekintették magukat az isteni tetszés kizárólagos kezdeményezettjeinek, hanem küldötnek tekintették magukat, kiknek terjeszteniük kell Krisztus üdvösségének jó hírét a föld széléig. Így történt, hogy az üzenet, melyet a föltámadott Úr az apostolokra bízott, elterjedt egész Közép-Keleten, és innen az egész világon.

Kedves Testvéreim Krisztusban, hozzájuk hasonlóan mi is arra kaptunk meghívást, hogy egy szív és egy lélek legyünk, mélyítsük el közösségünket az Úrral és egymás között, és legyünk tanúi a világ előtt.

Arra kaptunk meghívást, hogy emelkedjünk felül különbségeinken, vigyünk békét és kiengesztelődést oda, ahol konfliktusok vannak és adjuk át a világnak a remény üzenetét. Arra kaptunk meghívást, hogy figyeljünk a szükségét szenvedőkre és osszuk meg nagylelkűen földi javainkat azokkal, akik nálunk szerencsétlenebbek. És arra kaptunk meghívást, hogy szüntelenül hirdessük az Úr halálát és föltámadását, amíg el nem jön. Ő általa, Ő vele és Ő benne, abban az egységben, melyet a Szentlélek ajándékoz az Egyháznak, adjunk tiszteletet és dicsőséget Istennek, a mi mennyei Atyánknak az összes angyalokkal és szentekkel együtt, akik az Ő dicséretét éneklék örökké. Amen.

Az Instrumentum Laborist a Szentatya a következő szavakkal adta át.

Kedves Testvéreim Krisztusban! Megköszönöm Eterovic érsek üdvözlő szavait és megismétlem jókívánságaimat mindnyájatok felé, akik itt együtt vagytok a Püspöki Szinódus Közép-Kelettel foglalkozó különleges gyűlésének előkészítése alkalmából. Megköszönöm az eddig elvégzett munkát, és imáimról biztosítalak benneteket most is, az előkészület utolsó szakaszában.

Mindenekelőtt azonban meg kell emlékezni az elhunyt Luigi Padovese püspökről, aki a török Püspöki Konferencia elnökeként hozzájárult az *Instrumentum Laboris* elkészítéséhez, melyet ma átadok nektek. Csütörtökön történt, váratlan és tragikus halálának híre mindannyiunkat megrendített. A mindenható Isten irgalmasságára bízom a lelkét, emlékezve rá, hogy főként püspökként mily nagy gondot fordított a vallások és kultúrák közötti kölcsönös megértésre, és az egyházak közötti dialógusra. Halála világosan megmutatja azt a hivatást, ami minden keresztényben közös, tudniillik, hogy minden körülmények között a jó, a nemes és igazságos dolgok bátor tanúinak kell lennünk.

A szinódusi gyűlés mottója a közösségről és a tanúságtételről beszél, és arra emlékeztet, hogy az első keresztény közösség mennyire „egy szív és egy lélek” volt (vö. *ApCsel 4,32*). Az Egyház egységének középpontja az Eucharisztia, Krisztus fölbecsülhetetlen értékű ajándéka népe számára, és a mai liturgia fókuszja az Úr testének és vérének ünnepén. Ezért nem véletlen, hogy a rendkívüli ülés *Instrumentum Laboris*ának átadása éppen ezen a napon történik.

Közép-Keletnek az összes keresztény szívében különleges helye van amiatt, hogy Isten itt ismertette meg magát hitbeli atyáinkkal. Attól a perctől kezdve, hogy Ábrahám az Úr hívásának engedelmességgel kijött a káldeai Urból, Jézus haláláig és föltámadásáig Isten üdvözítő műve a ti hazáitokban élő személyek és népek által valósult meg. Azóta az evangélium elterjedt az egész világon, de a keresztények mindenütt különleges tisztelettel tekintenek Közép-Kelet felé a próféták és a patriárkák, az apostolok és a vértanúk miatt, akiknek oly sokkal tartozunk; férfiaknak és nőknek, akik meghallották Isten Igéjét, tanúságot tettek róla és továbbadták nekünk, akik az Egyház nagy családjához tartozunk.

A Püspöki Szinódus kívánságatokra összehívott Rendkívüli Gyűlése próbálja majd elmélyíteni a helyi egyházaitok tagjai közötti kapcsolatot, valamint ezen egyházak és az egyetemes Egyház közösségét. E Gyűlés bátorítani akarja Krisztus melletti tanúságtételeket, melyet azokban az országokban tesznek, ahol ez a hit megszületett és felnőtt. Köztudott, hogy közületek néhányan súlyos próbának vannak kitéve a régió jelen helyzete miatt. A Rendkívüli Gyűlés alkalom arra, hogy a világ más részein élő keresztények lelki támogatást nyújtsanak és kifejezzék szolidaritásukat közép-keleti testvéreik iránt. Arra is alkalom, hogy fölfigyeljünk a keresztény jelenlét és tanúságtétel fontosságára a bibliai országokban, nem csak a világ keresztény közösségei, hanem a veletek szomszédos népek és polgártársaitok szempontjából is. Számtalan formában szolgáltátok a közjót, például a neveléssel, a betegápolással és a szociális gondozással és fáradoztok a társadalom építéséért. Békében és összhangban akartok élni zsidó és muszlim szomszédaitokkal. Sokat fáradoztok a békéért a kiengesztelődés nehéz folyamatában. Elismerés illet benneteket mindezért. Remélem, hogy jogaitokat egyre inkább méltányolják, beleértve a kultusz szabadságához és a vallásszabadsághoz való jogot is, s hogy ezután nem lesz részetek semmiféle diszkriminációban.

Azért imádkozom, hogy a Rendkívüli Gyűlés munkája fel tudja hívni a nemzetközi közösség figyelmét azon közel-keleti keresztények helyzetére, akik a hitük miatt szenvednek, hogy a

sok szenvedést okozó konfliktusokra igazságos és tartós megoldásokat találhassanak. E súlyos kérdéssel kapcsolatban megismétlem személyes felhívásomat a sürgős és koncentrált nemzetközi erőfeszítés érdekében, hogy megoldódjanak Közel-Kelet, s főként a Szentföld feszültségei, mielőtt ezek a konfliktusok nagyobb vérontást okoznának.

Ezekkel a gondolatokkal adom át a Püspöki Szinódus Közép-Kelettel foglalkozó Rendkívüli Gyűlésének *Instrumentum Laborisát*. Isten bőséges áldása legyen munkáton! Isten áldja meg Közel-Kelet minden népét!

A maronita székesegyház meglátogatása

Nicosia, 2010. június 6., vasárnap, 16.30

Kedves Testvéreim Krisztusban!

Nagyon örülök annak, hogy meglátogathatom ezt a Kegyelmelek Anyja-székesegyházat. Megköszönöm Joseph Soueif érseknek a ciprusi maronita közösség nevében hozzám intézett szívélyes üdvözlő szavait, és az Apostol szavával köszöntelek mindnyájatokat: „Kegyelem nektek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól” (*IKor 1,3*)!

E templomot meglátogatva lélekben elzarándokolok a sziget minden maronita templomába, biztosítva benneteket, hogy atyai gondoskodással fordulok ezen ősi közösség minden tagja felé.

Ez a székesegyház megjeleníti a ciprusi maronita közösség hosszú és gazdag, olykor nehéz történelmét. A maroniták több hullámban érkeztek e szigetre, s gyakran súlyos próbákat álltak ki amiatt, hogy hűségesek maradtak sajátos keresztény örökségükhöz. Miközben a hitük próbára tétetett mint arany a kohóban (vö. *IPt 1,7*), hűségesek maradtak atyáik hitéhez, ahhoz a hithez, mely ma a tiétek, ciprusi maroniták. Buzdítalak, hogy kincsnek tekintsetek e nagy örökséget, ezt a drága ajándékot.

A székesegyház épülete fontos lelki igazságra is emlékeztet. Szent Péter mondja, hogy mi, keresztények olyanok vagyunk, mint az élő kövek, „melyek lelki házzá épülnek, szent papsággá, hogy Istennek tetsző lelki áldozatokat mutassanak be Jézus Krisztus által” (*IPt 2,5*). Szerte a világon élő keresztényekkel együtt részei vagyunk annak a nagy templomnak, amely Krisztus titokzatos teste. Lelki kultuszunk, melyet sok nyelven, sokfelé és a liturgiák szép változatosságában mutatunk be, Isten népe egyetlen hangjának a megszólalása, mely egyesül az Istennek szóló imádságban és hálaadásban az Egyház tagjainak állandó közösségében. Ez a számunkra oly drága közösség készítet arra, hogy krisztusi új életünk örömhírét elvigyük az egész emberiségnek.

Ez a közös feladatunk. Azért imádkozom, hogy Egyházatok, közösségben pásztoraitokkal és a Róma püspökével, gyarapodhasson az életszentségben, az evangélium iránti hűségben az Úr és az egymás iránti szeretetben.

Mindannyiatokat, családjaitokat, különösen a kicsinyeiteket Szent Maron közbenjárásába ajánlom, és szívből adom rátok apostoli áldásomat.

Búcsú a Larnakai nemzetközi repülőtéren

2010. június 6., vasárnap, 17.45

Elnök Úr,
Állami Vezetők,
Hölgyeim és Uraim!

Cipruson tett rövid, de gyümölcsöző apostoli utam végén eljött a búcsú perce.

Elnök Úr, megköszönöm kedves szavait és örülök, hogy kifejezhetem hálámat Önnek mindazért, amit Ön személyesen, valamint Kormánya s a polgári és katonai vezetők tettek azért, hogy emlékezetessé tegyék látogatásomat.

Miközben elhagyom földeteket, az előttem itt járt zarándokokhoz hasonlóan fölidézem, hogy ez a mediterrán térség hogyan alakult ki sok nép mozaikjából sajátos kultúráikkal, szépségükkel és emberségükkel. A Földközi-tenger keleti fele nem mentes konfliktusoktól és vérontástól, amint ezt az utóbbi napokban tragikusan láttuk. Kettőzzük meg erőfeszítéseinket azért, hogy valóságos és tartós békét teremtsünk a régió minden népének.

Ezen általános célkitűzés mellett Ciprus különös szerepet játszhat a dialógus és együttműködés támogatásában. Miközben türelmesen fáradoztok családi otthonotok békéjéért és szomszédaitok boldogulásáért, jól föl vagytok készülve bonyolult kérdések meghallására és megértésére, s arra, hogy segítsétek a népeket egymás jobb megértésében. Az út, amelyen jártok, egyike azoknak, amelyekre a nemzetközi közösség nagy érdeklődéssel és reménységgel tekint, látva népetek és egész Ciprus békéjéért tett erőfeszítéseiteket.

Miközben hálát adok Istennek ezekért a napokért, amikor Péter utóda földeteken először találkozhatott Ciprus katolikus közösségével, hálával emlékezem a többi keresztény vezetővel, különösen Óboldogsága II. Chryszosztomossal és a Ciprusi Egyház többi képviselőjével történt találkozásomra is, akiknek megköszönöm a testvéri fogadtatást. Remélem, hogy látogatásom egy újabb lépés azon a hosszú úton, amelyet Jeruzsálem egykori patriárkájának, Atenagorasznak és tisztelt elődömnek, VI. Pál pápának találkozási baráti öleléssel nyitott meg. Az ő közös prófétai lépéseik mutatták meg nekünk az utat, melyen járnunk kell. Isteni felhívást kaptunk arra, hogy testvérek legyünk, egymás mellett járjunk a hitben, alázatosan a mindenható Isten előtt, s az egymás iránti szeretet elszakíthatatlan kötelékében. Miközben felszólítom a keresztény hívőket ezen út folytatására, szeretnék biztosítani benneteket afelől, hogy a Katolikus Egyház, Isten kegyelmével, elkötelezett a tökéletes egység mellett a szeretetben, a legmélyebb tisztelettel mindazon értékek iránt, amelyeket a katolikusok és az ortodoxok egyaránt nagyra tartanak.

Engedjétek meg, hogy őszinte reményemet fejezzem ki, és imádkozzam azért, hogy a keresztények és muszlimok a ciprusiak közötti kiengesztelődés és béke kovászává váljanak, és ez példa legyen a többi ország számára.

Végül, Elnök Úr, engedje meg, hogy bátorítsam Önt és Kormányát nehéz feladatának teljesítésében. Mint jól tudják, legfontosabb feladataik közé tartozik az összes ciprusi békéjének és biztonságának biztosítása. Az Apostoli Nunciaturán, mely az ENSZ ellenőrzése alatt álló ütközőzónában van, személyesen láthattam a sziget szomorú kettéosztottságát, és számot vehettem egy – az egész emberiséghez tartozó – kulturális örökség jelentős része

pusztulásának. Hallhattam északi ciprióták szavát, akik szeretnének békében visszatérni otthonaikba és templomaikba, s kérésük nagyon mélyen érintett. Kétségtelenül az igazság és a kiengesztelődés, a kölcsönös tiszteletben tartással együtt, a szilárd alap e sziget jövője és minden lakója boldogulása számára. Sok pozitív dolgot értek el e tekintetben az elmúlt években konkrét dialógusok révén, de még sok teendő maradt a megosztás megszüntetéséig. Engedje meg, hogy bátorítsam Önt és polgártársait, hogy állhatatosan és türelmesen dolgozzanak szomszédjaikkal együtt egy jobb és biztonságosabb jövőért gyermekeik számára. E feladatában biztosítom arról, hogy imádkozom egész Ciprus békéjéért.

Elnök úr, Kedves Barátaim, e szavakkal búcsúzom tőletek. Ezer köszönet, s a Szentháromság és a Szentséges Szűz áldjon meg benneteket! Isten veletek! Béke veletek!